

PESCĂRUȘUL

de A. P. Cehov

Pescărușul, recenta premieră realizată de colectivul Teatrului Dramatic din Brașov sub conducerea regizorală a lui Eugen Mercus, face parte — trebuie să o spunem încă de la început — din categoria spectacolelor teinice; nu doar bune, nu doar interesante, ci, mal mult decit atit, *teinice*.

Pldează pentru această afirmație lectura întreprinsă în adincime, cu finețe intelectuală și deosebită receptivitate la structurile psihice, decuparea precisă și ordonarea expresivă a ideilor, a semnificațiilor conținute în principalele direcții ale evoluției dramatice, dar și în detalii de atmosferă sau de atitudine. Destinele personajelor sînt descifrate cu forță de pătrundere, bogat nuațate, astfel încit se izbutește nu doar diferențierea a numeroase teme de observație psihologică, dar și stabilirea unor pertinente disocieri în creionarea fiecăreia dintre aceste teme: spectacolul nu ne vorbește, astfel, despre eșec, despre ratare, ci despre un eșec al lui Treplev, un altul al lui Sorin sau al Mașei: găunoșenia, treptata chircire su-

Data premierei : 19 mai 1983.

Regia : EUGEN MERCUS. Decorrurile : DOINA ANTEMIR. Costumele : TATIANA MANOLESCU ULEU.

Traducerea : MONI GHELERTER, MARA NICOLAU, RADU TECULESCU.

Distribuția : VIRGINIA ITTA MARCU (Arkadina); IOAN GEORGESCU (Treplev); VICTOR IONESCU (Sorin); VICTORIA COCIAȘ ȘERBAN (Nina Zarecinaia); ȘTEFAN ALEXANDRESCU (Șamraev); GETA GRAPĂ (Polina Andreevna); PAULA IONESCU (Mașa); ION JUGUREANU (Trigorin); DAN SÂNDULESCU (Dorn); NICOLAE MANOLACHE (Medvedenko); SAVU RAHOVEANU (Iakov); MIHAI VASILE (Un argat); LULI CRĂCIUN (O bucătăreasă).

fletească nu-i apropie pe Arkadina, Trigorin sau Dorn, pentru că îmbracă la fiecare alte dimensiuni, au altă geneză și altă evoluție; sînt multe, foarte multe chipuri ale plictiselii, neurastenii care roade sufletele ia la fiecare altă înfățișare, are alte adincimi, ca și sentimentul de singurătate, de existență inutilă ș.a.m.d.

Apelul la umor — „cutezanță” pe care nu și-o permit chiar toți regizorii *comediilor* cehoviene — e constant, făcînd parte dintre mijloacele de expresie definitorii pentru spectacol. Se remarcă și aici aceeași atență, inteligentă cîntărire a intensităților și nuanțelor, aceeași armonioasă diversificare a tonurilor, permanenta grijă pentru sublinierea unei semnificații, a unei intenții.

Șlefuite cu minuție, precis individualizate, personajele reușesc însă a crea o lume unitară, cu raporturi clare și inevitabile determinări reciproce. O pregnanță deosebită dobîndește, în interpretarea lui Ioan Georgescu, Treplev, devenit în spectacol, am putea spune, unghiul de referință din care este privită, judecată întreaga evoluție dramatică. Personajul său este ochiul matur ce pătrunde — nepunctios, dar lucid — întreaga înlănțuire de spaime, nădejdi, tristeți și entuziasme, așezate, toate, sub semnul deșertăciunii. O cale ce se îndepărtează de aceea tradițională a ales și Victoria Cociaș Șerban în conturarea Ninei Zarecinaia. Actrița își așază eroina, încă de la primele replici, sub pecetea destinului ce-o așteaptă, astfel încit Nina nu mai apare ca un pescăruș fragil, imaculat, căruia i se răsucesce neașteptat linia zborului; adevă-

Virginia Itta Marcu
și Ion Jugureanu

ratul ei drum e cel pe care-l află — prin durere, prin sacrificiu —, abia după ce a purtat o clipă aripile de pescăruș. Un portret scenic conturat cu fină inteligență realizează Virginia Itta Marcu. Arkadina este un resfirșit amestec de joc și trăire, de trăire care imită jocul și de joc pe care-l crede ea însăși trăire, balans permanent, stăpinit de acțiță cu virtuozitate. De aceeași analiză judicioasă, de aceeași figurare expresivă beneficiază și Trigorin, în interpretarea lui Ion Jugureanu; de reproșat actorului doar o ușoară rigiditate, umbra de monotonie ce se ivește în anumite momente. Sensibil, autentic, chipul pe care Paula Ionescu îl dă Mașei: o mențiune deosebită se cuvine scenei de beție, în care nici un gest nu e excesiv, nici o intonație, stridentă. O prezență bine individualizată, deși schițată cu meritorie discreție, se datorează lui Dan Săndulescu. Semnificative, de asemenea, evoluțiile lui Victor Ionescu și Ștefan Alexandrescu. Plasat în datele lui, dar puțin prea pitoresc, personajul Getei Grapă. Într-un rol de mai mică întindere, Nicolae Manolache schițează un portret de caldă expresivitate.

Bine armonizate între ele, reflectind și împlinind plastic ideile spectacolului, sint decorurile semnate de Doina Antemir și costumele Tatianej Manolescu Uleu.

Cristina DUMITRESCU

**TEATRUL DE STAT
DIN REȘIȚA**

PESCĂRUȘUL

de A. P. Cehov

Crize s-ar spune, Manea a fost, este și va rămâne un „caz” în regia românească de teatru, greu de definit (sau măcar de analizat) și încă și mai greu de imitat, în esențele sale atât de singulare, dar și atât de contradictorii. Încă de la primele montări — *Rosmersholm* de Ibsen, *Anotimpuri* de Wesker, *Britannicus* de Racine (spicuiesc la întâmplare) — Aureliu Manea a avut parte atât de detractori înverșunați, cât și de admiratori fanatici (de semnalat că aceleași persoane nu se aflau întotdeauna de aceeași parte a baricadei; subsemnatul, de pildă, am ieșit fascinat de la *Rosmersholm*, pentru ca apoi *Anotimpurile* să mă lase aproape indiferent). În orice caz, aproape niciodată spectacolele acestui foarte original și (incontestabil) foarte talentat regizor nu s-au consumat în anonim, nu au fost mediocre și cenușii, întotdeauna au incitat spiritele, le-au îndemnat la controverse creatoare, au captivat — dacă se poate admite așa ceva, dar, vorbind despre Manea, trebuie admis — și prin ne-

Scena spectacolului experimental din montarea reșițeană a „Pescărușului”

